

П Р О Г Р А М А

за

управление на кмета на

община Роман

за мандат 2023-2027 година

Приета с Решение №43, протокол №6 от заседание на ОбС - Роман,
проведено на 01.03.2024 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление за мандат /2023-2027 г./ е разработена на основание чл. 44, ал. 5 от ЗМСМА. Тази програма е отворен документ, който може да бъде допълван в процеса на нейното изпълнение. Изготвена като документ, съчетаващ едновременно по-дългосрочни цели и приоритети за развитието на общината, както и конкретни задачи и дейности за тяхното реализиране.

Тя е планов документ и съдържа основните цели, приоритети, дейности, сроковете за изпълнение и очакваните резултати. При подготовката на документа са взети под внимание национални и регионални стратегически документи. Програмата е съобразена с действащите планове и програми за развитие на община Роман, приети от Общински съвет-Роман.

Основната цел е стратегическата цел, залегнала в Общинския план за развитие на община Роман - стимулиране на местната икономика и включване в различни проекти и програми на Европейския съюз за създаване на условия за по-пълна трудова реализация на хората, за подобряване цялостната инфраструктура и значително по- добра жизнена среда, съчетано с богат духовен и културен живот.

Предвижда се управлението на Община Роман да бъде отворено към националната политика за регионално развитие, като се осигурят достатъчно надеждни основи за техническа подготовка и разработване на успешни проекти по Оперативните програми на Европейския съюз. В тази връзка и в изпълнение на законодателството, регламентиращо местната власт, Програмата е насочена към провеждането на последователна и настойчива политика за привличане на допълнителни финансови ресурси от Европейските фондове, което ще позволи подобряването на местната инфраструктура, осигуряването на по-добра, по-съвременна и качествена образователна, здравна и социална среда.

Програмата се придържа към постигането на **ВИЗИЯТА** на Община Роман 2027 г.:

„Община Роман – интегриран земеделски район с добър жизнен стандарт и конкурентоспособна икономика, преодолял социалноикономическото си изоставане, чрез подходящи инвестиции, иновации и образован човешки капитал, с развити комуникации и съхранено природно и културно богатство.”

Ключови приоритети през мандат 2023 – 2027:

1. Подкрепа за местните предприятия и подобряване на бизнес средата;
2. Насърчаване развитието на селското стопанство и туризма;
3. Подобряване качеството на социалните и здравни услуги и интегриране на групите в социална изолация;
4. Стимулиране развитието на културата и спорта и модернизиране на инфраструктурата;
5. Подобряване и развитие на техническата инфраструктура;
6. Благоустрояване на община Роман;
7. Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството;

8. Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска;

9. Добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост, по-висок жизнен стандарт;

10. Електронно управление, администрация близо до гражданите и предоставяне на качествени и достъпни обществени услуги – административни, здравни, социални и културни;

11. Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии.

Постигането на ключовите приоритети е свързано с изпълнението на следните стратегически цели:

1. Стимулиране на предприемачеството, инвестициите и иновациите;
2. Развитие на модерно, устойчиво селско стопанство;
3. Развитие на туризма като индустрия, базирана на специфичните местни ресурси, природни и културни забележителности;
4. Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска;
5. Насърчаване на прехода към кръгова икономика;
6. Опазване на околната среда и борба с климатичните промени;
7. Устойчиво управление на отпадъците;
8. Насърчаване на раждаемостта, привличане на млади хора за работа и живот в общината;
9. Подобряване на образованието и модернизация на образователната инфраструктура;
10. Подобряване на условията за спорт и развитие на младежки дейности;
11. Подобряване на достъпа до електронни административни услуги;
12. Развитие и модернизация на техническата инфраструктура и опазване на околната среда – обновяване и доизграждане на местната инфраструктура, развитие на транспортната инфраструктура и подобряване на достъпността и обслужването.
13. Мерки за опазване на околната среда, които да съдействат за развитието на местната икономика, да осигурят благоустрояване на жизнената среда и съхраняване и възстановяване на биоразнообразието и природните ресурси;
14. Създаване на разнообразни и гъвкави възможности за професионална реализация, подобряване на заетостта и квалификацията на работната сила;
15. Развитие на административния капацитет и управление на общинската собственост в услуга на гражданите и бизнеса;
16. Подобряване на достъпа до здравното обслужване на населението и развитие на инфраструктурата на здравеопазването;
17. Развитие на социалните услуги и подобряване на социалната инфраструктура;
18. Развитие на културата и обновяване на културната инфраструктура;
19. Обновяване и изграждане на водопроводни и канализационни мрежи;
20. Подобряване на транспортната достъпност и свързаност.

Дейностите, които Община Роман предприема за реализация на основните

ключови приоритети и стратегическите цели

1. Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии

Тези дейности имат комплексен характер и са свързани главно с изграждане и обновяване на техническата инфраструктура, имаща пряко въздействие върху състоянието на околната среда. В района има дефицити на инфраструктурите, включително – транспортна, ВиК и енергийна, които оказват негативно влияние върху състоянието на въздуха, водите и почвите, а опазването на околната среда е приоритет залегнал във всички стратегически и програмни документи на национално и европейско ниво.

Проектите и дейностите са свързани с големи инвестиции и се очаква да бъдат финансирани от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони, Програмата за околна среда, Програмите за трансгранично сътрудничество, Оперативна програма „Транспортна свързаност“, ПУДООС, Агенция „Пътна инфраструктура“, ВиК дружество, енергийни, телекомуникационни компании и други източници.

№	Дейности по изпълнение	Срок на изпълнение
1	Подобряване на мрежата от общински пътища – асфалтиране, изкърпване във всички населени места от общината;	Ежегодно
2	Укрепване и възстановяване на съоръжения от пътната инфраструктура – мост в село Караш, село Стояновци, с. Струпец и др.	2023 - 2027
3	Благоустрояване на публичните пространства в населените места (обновяване на площади, паркове, зелени площи, детски площадки, улично и парково осветление и др.);	Ежегодно
4	Подобряване жизнеспособността на селските райони, чрез стимулиране на местния бизнес и екологосъобразно селско стопанство, подкрепа на местните производители, изграждане на съвременна инфраструктура и обновяване на жизнената средата;	2023-2027
5	Доизграждане, реконструкция и ремонт на външна и вътрешна водопроводна мрежа на гр. Роман и населените места в общината;	2023-2027
6	Доизграждане, реконструкция и ремонт на канализационната мрежа за дъждовни, битови и промишлени отпадни води на гр. Роман и изграждане на канализационна мрежа в останалите населени места в общината;	2023-2027
7	Изграждане на ПСОВ в гр. Роман;	2023-2027

2. Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска.

Теди дейности са ориентиран към постигането на втората цел на европейската политика „По-зелената, нисковъглеродна Европа чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, приспособяване към изменението на климата и превенция и управление на риска“ и се финансира от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд (КФ).

Изпълнението на мерките във втория приоритет ще допринесат за реализацията на следните специфични цели:

- Насърчаване на устойчивото управление на водите;
- Насърчаване на прехода към кръгова икономика;
- Засилване на биоразнообразието, „зелената” инфраструктура в градската среда, както и намаляване на замърсяването на околната среда;
- Устойчиво управление на отпадъците;
- Насърчаване на адаптирането към изменението на климата;
- Предотвратяване и управление на риска от природни бедствия, аварии и катастрофи.

№	Дейности по изпълнение	Срок на изпълнение
1	Повишаване на енергийната ефективност на общинския и държавен сграден фонд и на - частните жилища;	2023-2027
2	Инвестиции в използването на алтернативни суровини, рециклирани материали и повторна употреба на материали;	2023-2027
3	Подкрепа за подобряване управлението на отпадъците, в т.ч. предотвратяване и намаляване на генерирането на отпадъци, подготовка за повторна употреба, рециклиране, включително пречистване на отпадъчните води;	2023-2027
4	Запазване на качествата на околната среда и биологичното разнообразие;	2023-2027
5	Подобряване природозащитното състояние на природни местообитания и видове, предмет на опазване в мрежата Натура 2000;	2023-2027
6	Управление на риска от природни бедствия и за защита на живота и здравето на населението (с фокус върху повишаване на готовността на населението и капацитета на силите за реагиране в случай на наводнения, пожари и земетресения);	2023-2027

7	Почистване на наносни отложения от речните легла с намалена проводимост на територията на община Роман;	2023-2027
8	Превенция и управление на риска от наводнения и засушаване в общината (в т.ч. екологосъобразна инфраструктура);	2023-2027
9	Почистване, укрепване и защита от разливи на речни корита на реките на територията на общината;	2023-2027
10	Укрепване на свлачища на територията на общината;	2023-2027
11	Ефективно управление на отпадъците, гарантиращо чиста и безопасна околна среда;	2023-2027
12	Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците;	2023-2027
13	Закупуване на контейнери за разделно събиране на биологични отпадъци; на компостери за домашно компостиране и реализиране на пилотни проекти по населени места с увеличаване броя на обхванатите домакинства;	2023-2027
14	Разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците;	2023-2027
15	Закупуване на транспортни средства за обезпечаване функционирането на общинската системи за управление на отпадъците;	2023-2027
16	Ликвидиране на нововъзникнали нерегламентирани сметища в общината;	2023-2027
17	Информационна кампания във всички населени места за подобряване екологичната култура на населението;	2023-2027

3. Добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост, висок жизнен стандарт и демографски подем.

Демографският подем е една от основни цели на националната политика за развитие. Демографското развитие е ключово от гледна точка на тревожната статистика за задълбочаващата се демографска криза, намаляване и застаряване на населението, отслабване на репродуктивната способност на генерациите и емигрирането на младите и образовани хора.

Дейности по този приоритет са ориентирани към:

- разширяване на равния достъпа до качествено предучилищно и училищно образование;

- изграждане на адекватна инфраструктура за образование;

- привличане на децата и младежите към образование и обучение и намаляване на преждевременното напускане на училище;

- повишаване образователното равнище на населението;

- прилагане на ефективни мерки за включване на децата от уязвимите групи в образование;

- повишаването приложимостта на училищното образование за постигане на професионална реализация.

Мерките в този приоритет ще се финансират приоритетно от Програма „Образование“ 2021-2027 г., Програма за развитие на човешките ресурси за периода 2021-2027 г. и Национален план за възстановяване и устойчивост 2021-2024 г.

Програма „Образование“ насочва подкрепата към всички образователни етапи и е структурирана в четири приоритета: „Приобщаващо образование и образователна интеграция“, „Модернизация и качество на образованието“, „Връзка на образованието с пазара на труда“, „Техническа помощ“.

№	Дейности по изпълнение	Срок на изпълнение
1	Подобряване на системата за образование и осъществяване на връзка с пазара на труда за подготовка на квалифицирани кадри със сигурна професионална реализация;	2023-2027
2	Рехабилитация и модернизация на образователната инфраструктура.	2023-2027
3	Рехабилитация и модернизация на спортната инфраструктура.	2023-2027
4	Поддържане на открити и закрити спортни площи, включително създаване на нови спортни съоръжения;	2023-2027
5	Насърчаване на масовия спорт и провеждане на спортни състезания;	2023-2027
6	Обучения за придобиване на професионална квалификация/преквалификация за безработни и неактивни лица, с ниско или без образование;	2023-2027
7	Обучения за придобиване на базови дигитални умения за ползване на услуги, вкл. административни, социални и други;	2023-2027
8	Дейности за подкрепа за развитието на социални предприятия на местно ниво за създаване на устойчиви работни места за роми, с акцент върху жените от ромски произход, хора с намалена работоспособност и продължително безработни;	2023-2027

4. **Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството.**

Тези дейности са свързани с обединяване на усилията на местния бизнес, на местната власт и на цялата общественост за повишаване на привлекателността на общината като място за инвестиции и предприемачество. Необходимо е постигане на иновативно, ефективно използване на ресурсите и конкурентоспособно производство, като се стимулират частните инвестиции и се обърне внимание на подготовката на квалифицирана работна ръка, отговаряща на потребностите на пазара на труда.

Подпомагането на инвестиционния интерес към нови производства с по-висока добавена стойност ще повиши доходите на населението и ще ограничи трудовата миграция.

Средства за създаване и разширяване на индустриални паркове и бизнес зони, включително за довеждаща инфраструктура са предвидени и в новия Национален план за възстановяване и устойчивост 2021-2024 г.

№	Дейности по изпълнение	Срок на изпълнение
1	Насърчаване на предприемачеството - подкрепа за създаване на нови и развитие на стартиращи предприятия;	2023-2027
2	Лесовъдски, агротехнически и биологични мероприятия и мерки за запазване на горските екосистеми, осигуряващи предпазване на флората и фауната;	2023-2027
3	Подобряване превенцията срещу горски пожари и друг бедствия;	2023-2027
4	Модернизация и технологично обновяване на селското стопанство и инфраструктурата в отрасъла;	2023-2027
5	Възстановяване и поддръжка на туристически обекти с историческо и културно значение, включително опазване и защита на материалното и нематериалното природно, историческо и културно наследство;	2023-2027
6	Реставрация, консервация, експониране и социализация на недвижима културна ценност "Пустата църква" с. Камено поле	2023-2027
7	Изграждане на Храм „Св. Роман Сладкопевец“ в гр. Роман	2023-2027

8	Развитие на туристическата инфраструктура, създаване на нови атракции и подобряване на транспортния достъп;	2023-2027
9	Изграждане на комплексно информационен - туристическо център и карство ландшафтен парк Камено поле - Кунино	2023-2027
10	Маркетинг и реклама на дестинациите с акцент върху по-значими културни и природни атракции чрез обмен на ноу-хау и добри практики в областта на туризма;	2023-2027

5. Електронно управление, администрация близо до гражданите и предоставяне на качествени и достъпни обществени услуги – административни, здравни, социални и културни.

Основен фактор за определяне качеството на живот в даден регион е възможността за жителите му да получават висококачествени административни, социални, здравни, културни и други обществени услуги. Тук дейностите са насочени към подобряване на обществените услуги, повишаване на административния капацитет при предоставяне на публични услуги, подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги, социално включване и подкрепа за културните институции. Необходими са инвестиции както във физическите параметри на обществената и социална инфраструктура (сгради, оборудване и т.н.), така и в подобряване на количеството и качеството на предлаганите услуги. Тук се включват дейности по ремонт, възстановяване или изграждане на сгради, помещения, подобряване на енергийната ефективност, закупуване на оборудване, както и подобряване и разширяване на обхвата на услугите, цифровизация, повишаване квалификацията на персонала и на качеството на обслужване на гражданите.

№	Дейности по изпълнение	Срок на изпълнение
1	Цифровизация на старите актови книги и регистри и обвързването им като база данни;	2023-2027
2	Подобряване на услугите, свързани с местните данъци и такси като инструмент за управление и подобряване качеството на услугите в Общината: възможност за он-лайн проверка на дължими местни данъци; он-лайн данъчен калкулатор за изчисляване задължения към общината; възможност за он-лайн плащане на задължения за местни данъци и такси и др.;	2023-2027
3	Подобряване на достъпа до он-лайн публични услуги и внедряване на инструменти и онлайн платформи за подобряване на гражданското участие на местно ниво;	2023-2027
4	Електронизация на административното обслужване на кметствата в селата и обединяване на деловодните записи и касови операции с общинския център;	2023-2027

5	Ефективно управление и използване на общинската собственост, чрез изготвяне на програми за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество и др;	2023-2027
6	Модернизация и подобряване на средата в съществуващите социални институции;	2023-2027
7	Повишаване квалификацията на специалистите, работещи в социалната сфера;	2023-2027
8	Подобряване предоставянето на грижи в семейството и общността, деинституционализация и достъп до дългосрочни грижи;	2023-2027
9	Предоставяне на интегрирана подкрепа на уязвими групи, вкл. роми (посредничество за заетост, квалификация, преквалификация, достъп до социални услуги, образование и здравеопазване);	2023-2027
10	Разширяване дейността на Домашен социален патронаж и механизъм „Лична помощ“, „Асистентска подкрепа“ и др.;	2023-2027
11	Предоставяне на услугата „Топъл обяд“	2023-2027
12	Реставрация, консервация, социализация и изграждане на съпътстваща инфраструктура на значими културно-исторически обекти и превръщането им в туристически атракции;	2023-2027
13	Основен ремонт, оборудване, обновяване и осигуряване на интернет и дигитални услуги в читалищата;	2023-2027
14	Ремонт на поддръжка на читалища;	2023-2027
15	Организиране на разнообразни културни събития, традиционни празници и събори;	2023-2027
16	Подпомагане дейността на художествени, самодейни и творчески състави;	2023-2027

ВАЛЕРИ РОЛАНСКИ
Кмет на Община Роман